

ærede Thing, forsaavidt Paragraphen skal beholdes, som den iøvrigt er, at antage det af mig stillede Endringsforslag.

Spandet: Ja, jeg maa gjentagende udtale mig imod denne Paragraph. Den Inquisition, som man mener vil blive en nødvendig Følge af, at det ikke udtrykkelig i Loven bestemmes, hvem der skal bære Ansvar for et Skrifts Indhold, frygter jeg ikke saameget, thi for det Første kunne vi jo snart vente, at der vil blive indført en ny Rettergangsmaade i criminelle Sager, hvorved Inquisitionen vil blive affasset eller dog dens Brug betydeligt indskrænket, og dernæst har jeg den Tillid til den høitærede Justitsminister, at han i Fremtiden vil vedblive at vise den samme Frisindethed med Hensyn til Paatale af trykte Skrifters Indhold, som han hidtil har vist, saa at saadanne Sager ville blive saameget sjældne, at det ikke er af saa stor Bigtighed, hvilken Slags Procesmaade, der indføres i dem, og dernæst er det mig umuligt at begribe, hvorledes man kan finde det retfærdigt, at en Bogtrykker skal straffes med Fængsel eller med Landsforvisning i mange Aar, fordi han maaskee blot har begaaet en Uforsigtighed eller været for godtroende. Bogtrykkeren skal jo staae til Ansvar, dersom Forfatteren reiser bort, skjøndt han har lovet at blive. Han skal jo staae til Ansvar ogsaa for sine Folk; dersom altsaa Bogtrykkeren er syg og hans Folk imidlertid antage et Skrift til Trykning i hans Sygdom, saa skal han jo ogsaa bære Ansvar, ligesom ogsaa, om han er reist udenlands eller dersom maaskee ikke han selv men hans Compagnon har paataget sig Arbejdet. Overalt indeholder Paragraphen ingen Regler om, hvorledes der skal forholde, naar der er flere Bogtrykkere om det. Et Skrift kan jo trykkes i flere Bogtrykkerier, og det samme Bogtrykkerie kan jo eies af flere i Forening. Naar der nu skal finde en Straf Sted, som ikke bestaaer i Bøgebøde, saa veed jeg ikke, hvorledes den skal fordeles eller om maaskee de alle skulle straffes. Dernæst troer jeg, at man skuffer sig Noget med Hensyn til de Fordele, man venter sig af Paragraphens Bestemmelse. Efter den skal man

kunne straffes, efter at Skriftet er offentliggjort; derfor kan der dog gjerne finde Inquisition Sted, thi det bliver ikke lovligt at skrive noget Forbryderisk, fordi det ikke trykkes. Naar En skriver en Proclamation, hvori han opfordrer til Oprør, og overtaler en Bogtrykker til at trykke det, uden at Forfatterens Navn staaer derpaa, saa kan dog Meningen ikke være, at han skulde være aldeles straffri; ligesom vi jo ogsaa see, at naar En meddeler Efterretninger om Krigen til en Bogtrykker, som Udgiiver, saa kan Meddelelsen derfor ligesuldt drages til Ansvar. Dette læste vi igaar i den Berlingske Avis (Hør!), og jeg antager, at det Samme maa gjælde om Opfordring til Oprør, og jeg synes ogsaa at det vilde være meget urigtigt, om det skulde være fuldkommen lovligt at virke Alt hvad man kunde, for at gjøre Oprør, naar man blot ikke fik sit Navn sat paa det Skrift, der herom blev trykt. Jeg maa derfor, som sagt, vedblivende stemme mod denne Paragraph i det Hele.

With: Da jeg igaar begjærede Ordet, blev det nærmest foranlediget ved at høre den høitagtede Justitsminister tale om, hvem Ansvar skulde paahvile. Han yttrede, at det maatte være en fuldmyndig Mand, og spurgte, om det ikke var Meningen, at Vedkommende skulde være myndig, for at kunne drages til Ansvar. Ordføreren for Forslagsstillerne talte herimod og sagde, at Ordene i den foreliggende S maatte forståaas blot om den criminelle Lavald, hvilket jeg ogsaa finder rigtigt; men jeg maa da gjøre opmærksom paa, at det bliver nødvendigt ved Lovens Affattelse — thi jeg forudsætter, at enhver enkelt S maa undergaae en større eller mindre Redaktionsforandring, hvis man vil vente at faae dette Lovudkast sat igjennem — stadig at holde sig saavel dette for Die, som at der ikke alene er Forfattere, men ogsaa Forfatterinder, hvilke Sidste, efter vor nuværende Lovgivning, selv om de ere Enker, aldrig kunne siges at blive fuldmyndige. Jeg troer derfor, at man bør stræbe efter at affatte Bestemmelserne om Ansvar saaledes, at det ogsaa kan forståaas om Forfatterinder.